

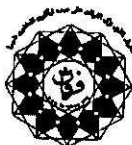
بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ اندیشه و تمدن

ترجمه کتاب «تاریخ الفكر والحضارة»

بررسی نقش سازنده ادیان توحیدی، ویژه
دین خاتم، در ایجاد یا اصلاح اندیشه تمدن

آیت الله العظمی دکتر محمد صادق تهرانی

تأسیس ۱۳۵۸
جامعه علوم القرآن

سرشناسه: صادقی تهرانی، محمد، ۱۳۰۵ - ۱۳۹۰.
 عنوان قرارداد: تاریخ الفکر والحضاره . فارسی
 عنوان و نام پدیدآور: تاریخ اندیشه و تمدن: بررسی نقش سازنده ادیان توحیدی به ویژه دین
 خاتم در ایجاد یا اصلاح اندیشه و تمدن / اثر محمد صادقی تهرانی؛
 مترجم عبدالواحد کرمی نژاد، محمد حسین صادقی غزنوی. مشخصات نشر: قم: شکرانه،
 ۱۳۹۲. مشخصات ظاهری: ۱۹۲ص. شابک: ۵-۳۹-۶۳۳۷-۶۰۰-۹۷۸: ۱۲۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتاب حاضر ترجمه "تاریخ الفکر والحضاره" اثر محمد صادقی تهرانی است.
 موضوع: اسلام - تاریخ - از آغاز تا ۶۵۶ ق. موضوع: تمدن اسلامی - تاریخ
 شناسه افزوده: کرمی نژاد، عبدالواحد، مترجم
 شناسه افزوده: صادقی غزنوی، محمدحسین، مترجم
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۲۰۴۱ ۲ص / DS ۳۸
 رده بندی دیویی: ۹۰۹/۰۹۷۶۷۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۶۳۷۸۸

انتشارات شکرانه

مرکز نشر آثار علامه دکتر محمد صادقی تهرانی

تاریخ اندیشه و تمدن

ترجمه کتاب تاریخ الفکر والحضاره

آیت الله العظمی دکتر محمد صادقی تهرانی

تهیه و تدوین: گروه محققین جامعه علوم القرآن
 مترجم: دکتر عبدالواحد کرمی نژاد / محمد حسین صادقی غزنوی
 حروفچینی و ویرایش: واحد تهیه و تنظیم متون انتشارات شکرانه
 امور هنری: واحد گرافیک جامعه علوم القرآن

چاپ: دانش

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۵-۳۹-۶۳۳۷-۶۰۰-۹۷۸

قم، بلوار امین، کوی ۲۱، پلاک ۷ / کدپستی: ۳۷۱۳۹۳۴۸۹۴

تلفن: ۳۲۹۳۴۴۲۵ و ۳۲۹۲۵۴۹۹ - ۰۲۵ / ۰۲۵ / ۳۲۹۲۴۸۶۷ / ۰۲۵

www.forghan.ir

email: Sadeghi@Forghan.ir

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

۸.....	پیشگفتار مترجم
۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	۱. «فکر» از زوایای گوناگون
۱۱.....	الف) در لغت
۱۱.....	ب) در منطق
۱۲.....	ج) از نظر آفرینش
۱۲.....	د) از نظر فلسفی
۱۲.....	ه) از نظر دین
۱۴.....	۲. اندیشهٔ تکامل یافته
۱۵.....	۳. اندیشهٔ متمدن
۱۸.....	۴. اندیشهٔ دینی
۱۸.....	۵. اندیشهٔ دینی الهی
۲۰.....	۶. اندیشهٔ دینی و دینداران
۲۲.....	سرآغاز اندیشهٔ دینی
۲۴.....	جبر تاریخ
۲۵.....	اصطلاح «جبر تاریخ»
۲۶.....	تفسیر تاریخ مبتنی بر واقعیت
۲۷.....	اندیشهٔ فلسفی
۲۷.....	ایده‌آلیسم
۲۷.....	ایده‌آلیست‌های سوفسطایی
۲۹.....	اندیشهٔ مادی
۳۰.....	آیا تنها ماده حقیقت دارد؟
۳۰.....	واقع‌گرایی
۳۱.....	اندیشهٔ توحیدی در بستر تاریخ
۳۲.....	سرآمدی دین، عقل یا حس
۳۳.....	درگیری بین دین، عقل و حس در تاریخ اندیشهٔ اروپایی

۳۳	 سروری دین
۳۴	 حاکمیت عقل
۳۵	 حاکمیت حس و تفکر پوزیتیویستی
۳۷	 پاره‌ای از اندیشه‌های حس‌گرایان
۳۷	 تاریخ معرفت:
۳۷	 اصالت ماده:
۳۸	 اعتبار مارکسیسم به مثابه اندیشه فلسفی
۳۹	 انتقاداتی به اندیشه مارکسیسم
۴۱	 دوره چهارم (افول مارکسیسم)
۴۳	 انواع اندیشه‌های فلسفی
۴۴	 تقسیمی دیگر برای اندیشه‌های فلسفی
۴۵	 چهار جهان‌بینی درباره مبدأ آفرینش
۴۵	 خدایان مصریان
۴۶	 خدایان بین‌النهرین
۴۷	 خدایان فارسی‌ها
۴۷	 خدایان فینیقی‌ها
۴۹	 خدایان یونان
۴۹	 الف- خدایان آلمپ
۵۰	 ب- خدایان دریاها
۵۰	 ج- خدایان زمین و درون زمین:
۵۱	 خدایان عرب:
۵۱	 خدایان هندی‌ها:
۵۱	 مروری بر اسباب و علل بت‌پرستی
۵۴	 انواع گوناگون بت‌پرستی
۵۴	 ۱. تثلیث؛ سه‌گانه‌پرستی
۵۵	 ۲. مادی‌گرایی و مبانی آن
۵۶	 اندیشه فلسفی
۷۰	 اصل تناقض
۷۰	 شبهاتی پیرامون تناقض
۷۱	 مائوتسه تونگ و اصل تناقض
۷۴	 بررسی خاصیت تناقض
۷۶	 کمونیسم در دشمنی با آیین الهی
۷۸	 ازلیت و حدوث
۷۸	 ماده یا خدا
۷۸	 تصوف در گذر تاریخ
۷۹	 تصوف پولسی:

۸۰	اندیشه‌های فلسفی دربارهٔ وحدت و کثرت خدا.....
۸۱	بعثت و برانگیخته شدن.....
۸۱	اهداف بعثت.....
۸۴	موسی علیه السلام در برابر فرعون.....
۸۶	ابراهیم علیه السلام در برابر نمرود.....
۸۷	صالح علیه السلام در برابر عادیان.....
۸۹	شعیب علیه السلام
۹۱	تاریخ تمدن‌ها.....
۹۳	پیشرفت، عقب‌ماندگی، تمدن، خردگرایی نوین.....
۹۴	تمدن مصری.....
۹۵	تاریخ مصری‌ها.....
۹۵	جامعهٔ طبقاتی.....
۹۷	نوشتن، آداب، دانش‌ها.....
۹۸	دانش، تقویم، ریاضیات.....
۹۹	سرای آخرت بر اساس باور مصری.....
۹۹	پیروزی دین.....
۱۰۰	تمدن‌های بین‌النهرین.....
۱۰۱	حکومت‌های بین‌النهرین.....
۱۰۲	آیین و هنر نواحی بین‌النهرین.....
۱۰۳	تأثیرات متقابل ادیان الهی و بت‌پرستی.....
۱۰۸	بردگی از دیدگاه اسلام.....
۱۱۰	آیین معاشرت با بردگان.....
۱۱۴	تمدن و جامعهٔ پارسیان.....
۱۱۷	تمدن فینیقی.....
۱۲۲	تمدن یونانی.....
۱۲۲	فلسفه، آفت دین.....
۱۲۶	تمدن رومانی.....
۱۳۲	تمدن اسلامی - عربی.....
۱۳۲	عرب پیش از اسلام.....
۱۳۴	عرب و مسلمانان پس از اسلام.....
۱۳۶	تمدن اسلامی.....
۱۳۸	تمدن جدید.....
۱۴۰	تمدن دو بعدی.....
۱۴۱	خاورشناسان و تبلیغ مسیحیت.....
۱۴۱	نسبت‌های ناروا به اسلام.....
۱۴۴	ادعاهای مبلغین مسیحی علیه اسلام و مسلمانان.....

۱۴۵.....	مثلث شوم
۱۴۶.....	نشریات خاورشناسی
۱۴۷.....	خاورشناسان معاصر
۱۵۱.....	دایرةالمعارفها
۱۵۲.....	جلوه‌های تمدن اسلامی
۱۵۲.....	تمدن علمی
۱۵۳.....	مسلمان تلاشگر
۱۵۴.....	رهایی انسان
۱۵۴.....	سرشت اسلام
۱۵۴.....	پویایی اسلام
۱۵۵.....	دوگانگی شخصیت
۱۵۶.....	دموکراسی
۱۵۷.....	سوسیالیسم
۱۵۹.....	تمدن و فرهنگ
۱۵۹.....	اسلام و اقتصاد
۱۶۰.....	انگیزه‌های کمونیسم
۱۶۱.....	طاغوت‌ستیزی اسلام
۱۶۳.....	راهکار اسلام برای درمان فقر
۱۶۳.....	فریندگی با نمای دین
۱۶۴.....	کژاندیشی
۱۶۸.....	اولویت‌بندی نیازها
۱۶۹.....	حسابرسی اموال
۱۶۹.....	مالکیت از نظرگاه اسلام
۱۷۰.....	حق تهیدستان تنها زکات نیست
۱۷۳.....	خمس (یک‌پنجم)
۱۷۴.....	مالیات اسلامی
۱۷۵.....	تمدن فرهنگی
۱۷۶.....	اسپانیای اسلامی
۱۷۹.....	مختصری از زندگی‌نامه آیت‌الله العظمی دکتر محمد صادق تهرانی رحمته الله علیه
۱۹۰.....	تألیفات عربی
۱۹۲.....	تألیفات فارسی
۱۹۴.....	تازه‌های نشر آثار

پیشگفتار مترجم

بنام خدا

سرگذشت تاریخ اندیشه و تمدن از موضوعات بسیار مهمی است که اندیشمندان و نویسندگان بسیاری را به تأمل و قلم‌رسانی واداشته است اما اثر حاضر از دو جهت ممتاز است:

نخست شخصیت جامع آیت‌الله العظمی صادق‌علیه‌السلام است؛ ایشان افزون بر تسلط بر منابع اصیل اسلامی و نگاشتن صدها اثر، ریشه‌تفسیر گرانسنگ الفرقان و داشتن مبنای قرآنی ویژه، با اندیشه‌ی اندیشمندان و فلاسفه جدید ماصر غرب آشنا می‌باشند و خواننده در خلال مطالعه اثر حاضر، این نکته را در خواهد یافت.

نکته دوم پرداختن به تاریخ فکر و تمدن با نگاه قرآنی است که تازگی این اثر را بیشتر می‌سازد. به گفته‌ی استاد این اثر نشان می‌دهد که شریعت‌های الهی سازندگان و بنیانگذاران تمدن‌های بشری‌اند و این نکته پرده از رابطه دین و دنیا در اندیشه و آموزه‌های اسلامی بر می‌دارد و این برداشت را تصحیح می‌کند که دین تنها دغدغه‌اش آخرت نیست. استاد می‌کوشد به طور مستند نشان دهد که راه آخرت از دل دنیا می‌گذرد و نکوهش دنیا در آموزه‌های دینی ما معطوف به هدف قرار گرفتن دنیا از سوی انسانها و فراموشی سرای باقی است. به همین جهت پیامبران الهی بنیانگذاران واقعی تمدن‌های انسانی‌اند.

نکته سومی که لازم است خواننده محترم در خلال مطالعه این اثر، عنایت فرماید، این است که اثر حاضر درسی گفتار استاد است که ایشان حدود چهل سال پیش ایراد کرده‌اند و این امر در نظم و ترتیب مطالب این اثر و نیز ارجاعات دقیق منابع دشواری‌های را بوجود آورده است و با فقدان ایشان و فاصله‌ای که از زمان ایراد اثر می‌گذرد، در مواردی نتوانستیم منابع ارجاع را بیابیم و در اختیار خوانندگان بگذاریم. رعایت امانتداری ایجاب می‌کرد که ترتیب مطالب را نیز دست نبریم.